

גלנץ שמואל עו"ד ומגשר
Glanz Shmuel Lawyer & Mediator

ספטמבר 2018

על עלויות ייצור התוצרת החקלאית ועל יוקר המחיה בישראל

ראש המועצה הלאומית לכלכלה הפרופ' אבי שמחון הכריז לאחרונה כי יש לבטל את חובת תשלום שכר המינימום והזכויות הסוציאליות לעובדים הזרים בישראל. פרופ' שמחון: "אנחנו מייקרים את המחיה לקשישים סיעודיים, כדי שבנפאל יחיו יותר טוב".

כאן נעסוק בעלות העבודה בענפי הצומח בחקלאות:

במציאות בה נדיר למצוא ישראלים המוכנים לעבוד בחקלאות בקביעות ולאורך זמן תלויים חקלאי ישראל בעובדים זרים המגיעים מעבר לים (מתאילנד, מסרילנקה ועוד) ובעובדים מהשטחים. בעוד שלגבי ישראלים החובה לשלם שכר מינימום וזכויות סוציאליות שונות מובנת ומוצדקת הרי שלגבי האחרים, לפחות לגבי המגיעים ממדינות שמעבר לים, הדבר גובל באבסורד ו/או "בחלמאות". הטבלאות שלהלן ממחישות את משקלו של רכיב העבודה בתשומות הייצור של התוצרת החקלאית בענפי הצומח. כפי שעולה מהטבלאות, הפחתה בעלות העבודה תשפיע על עלויות הייצור יותר מהפחתה בכל רכיב אחר הנדרש להפקת התוצרת. בטבלה 1 – מודגם משקלו הניכר של רכיב העבודה שהינו הגבוה ביותר בתשומות הייצור ומגיע ל-39% (להשוואה, עלות המים – 15%). בטבלה 2 – תחשיב המשקף עלות העבודה של עובד תאילנדי (למעשה חלק מהעלות שכן אין בו חישוב של מלוא הוצאות אחזקת העובד ואין בו רכיבי הוצאה בלתי נמנעים נוספים).

האבסורד מומחש בטבלה מס' 3 ממנה עולה כי שכר המינימום בישראל גבוה פי 6 משכר המינימום בתאילנד.

בטבלה 4 - מועצם האבסורד שכן בו משתקף השכר האמיתי הנוהג בתאילנד. בהנחה שאותם עובדים המגיעים לישראל מגיעים ממקום בו רמת השכר היא הנמוכה בארצם, אזי הפערים גדולים עוד יותר. כאשר נשוב ונעיין בטבלה מס' 2 על שלל רכיבי הזכויות להן זכאי העובד מכח צווי הרחבה ניווכח כי הפערים בין השכר הנוהג בתאילנד לזה שלו זכאים העובדים בחקלאות בישראל גדל עוד הרבה יותר. במאמר מוסגר יצויין כי עד שנת 2012 שילמו העובדים התאילנדים לחברות כוח האדם בתאילנד אלפי דולרים בעד הזכות לעבוד בישראל וגם אז תור הביקוש בתאילנד היה ארוך מאפשרות המימוש בישראל.

גלנץ שמואל עו"ד ומגשר
Glanz Shmuel Lawyer & Mediator

האם מוצדק הדבר? האם יש בו היגיון?

בטבלה 5 - תחשיב העסקת עובדים מהשטחים. בהקשר לאלה התשובה אינה חד משמעית. הכלכלה הפלסטינית קשורה באופן כזה או אחר בישראל כך גם כח הקניה של העובדים מהשטחים. ואולם גם אם נסכים שאין להפלות ברמות השכר ובתנאי העבודה בין עובד ישראלי לעובד מהשטחים גם אז, בשל רגולציה מכבידה ומיותרת (מדור התשלומים במשרד הפנים) משלמים החקלאים סכומים ניכרים שאינם מגיעים בפועל לעובדים וגם להם אין הצדקה והיגיון.

מכל האמור לעיל עולה כי צודק ראש המועצה הלאומית לכלכלה ויש לעשות, ויפה שעה אחת קודם, להורדה דרסטית של עלויות העבודה ולכך תהא השפעה ישירה על הריווחיות בחקלאות ועל מחיר התוצרת החקלאית.

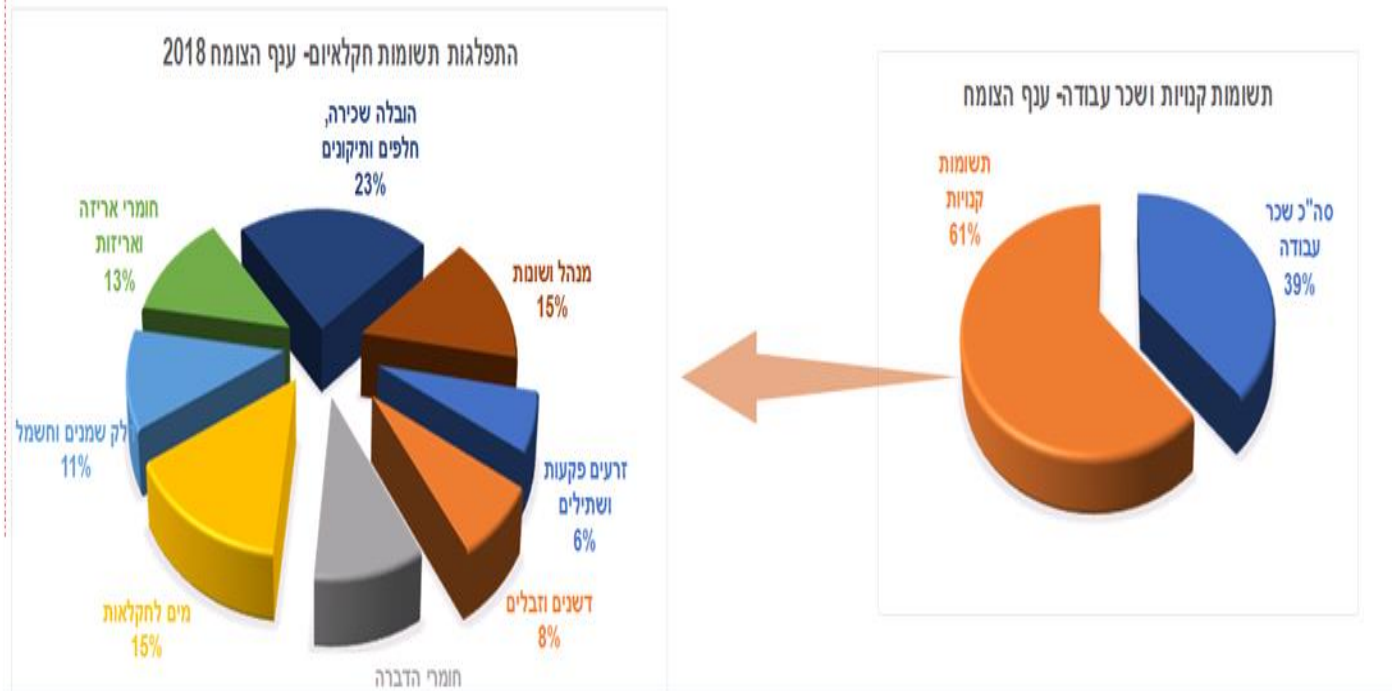
רשם: שמואל גלנץ, עו"ד

לתגובות – טל' – 09-8610212 ; פקס – 09-8625106 ; gl_law@walla.com

גלנץ שמואל עו"ד ומגשר
Glanz Shmuel Lawyer & Mediator

טבלה מס' 1

מקור: שירות ההדרכה והמקצוע כלכלת היצור/הלמ"ס

גלנץ שמואל עו"ד ומגשר
Glanz Shmuel Lawyer & Mediator

טבלה מס' 2

תחשיב עלות העסקת עובד תאילנדי בממוצע לחודש/ליום*

בהנחה שעובד 25 ימים בחודש, 6 ימים 42 ש' בשבוע, 182 ש' בחודש, 5 שנים אצל אותו מעסיק

(לא רלוונטי לחברי התאחדות האיכרים)

	לחודש	ל"ע	לש"ע	נכלל בשכר היסוד
1	שכר יסוד שכר יסוד	₪5,300	₪212	₪29.12
2	זכויות סוציאליות חופשה 14 ימים נטו בשנה חגים פנסיה שעות קיץ דמי הבראה כלכלה מענק שנתי תוספת ותק ביגוד (בחשבונית) קרן השתלמות	₪1,509	₪60	₪247 ₪177 ₪345 ₪158 ₪221 ₪100 ₪100 ₪35 ₪74 ₪53
3	מיסים ב.ל. מעביד	₪29	₪1	₪29
4	פיצויי פיטורין פיצויי פיטורין	₪444	₪18	₪444
5	שונות אגרות ביטוח רפואי ליווי הסעות ושונות	₪302	₪12	₪167 ₪65 ₪70
	סה"כ	₪7,584	₪303	

* **ללא עלות מגורים ריאלית**

* **ללא ביטוח חבות מעבידים וצד ג'.**

* **ללא ב.צ.מ. (כגון דמי פגיעה בעבודה)**

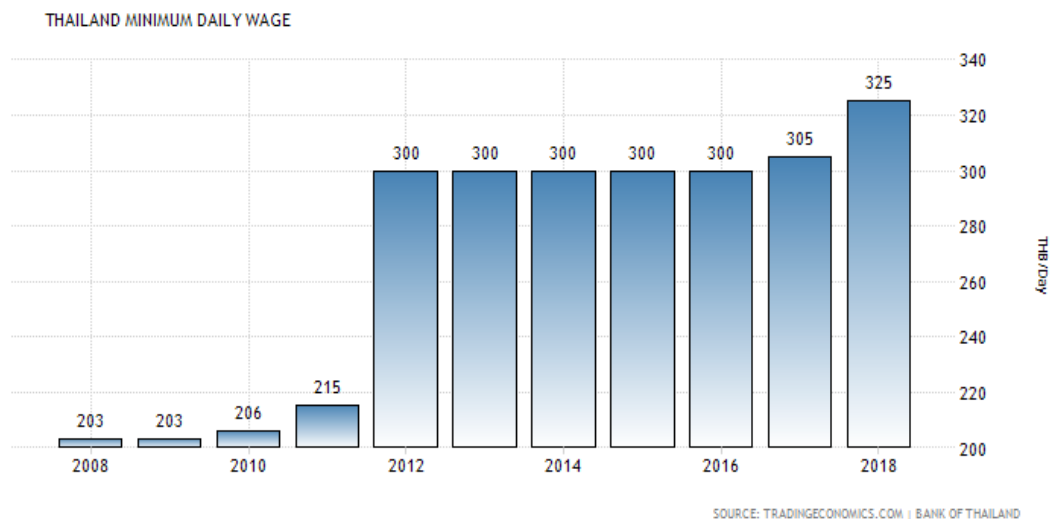
* **ללא שי לחג**

גלנץ שמואל עו"ד ומגשר
Glanz Shmuel Lawyer & Mediator

טבלה מס' 3

שכר המינימום בתאילנד 2008-2018

ב-2018 שכר המינימום –
325 באט ליום עבודה
35 ₪ ליום עבודה.

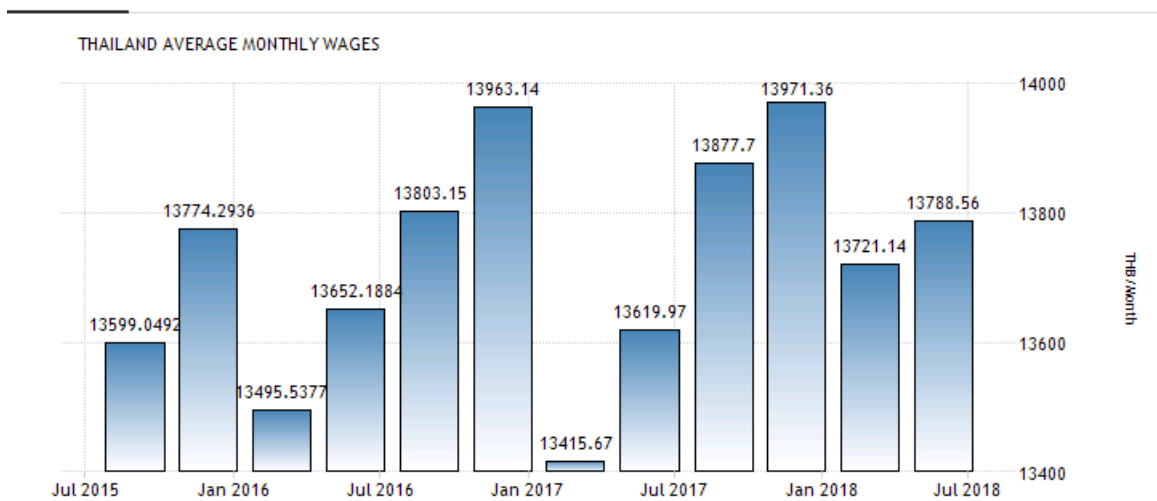
ב-2010 שכר המינימום –
206 באט ליום עבודה
24 ₪ ליום עבודה.

גלנץ שמואל עו"ד ומגשר
Glanz Shmuel Lawyer & Mediator

טבלה מס' 4

שכר חודשי ממוצע בתאילנד

שכ"מ ליום עבודה 35 ₪

שכ"מ לחודש – 875 ₪

נתוני שכ"ע לח' 1/2018

נמוך 695 ₪
גבוה 1,530 ₪

שער המרה ינואר 2018 : 9.34 באט = 1 ₪.

גלנץ שמואל עו"ד ומגשר
Glanz Shmuel Lawyer & Mediator

טבלה מס' 5

עלות העסקת עובד מהשטחים – חודשי / יומי*
לפי צו ההרחבה בחקלאות - לא רלוונטי לחברי התאחדות האיכרים
עובד במשרה מלאה (42 ש' 6 ימים בשבוע 182 ש' בחודש) בשנת עבודתו השלישית

ליום עבודה בש"ח	לחודש בש"ח		
₪212.00	₪5,300.00	שכר בסיס	1
		הפרשות למת"ש ע"ח מעביד	
	₪344.50	פנסיה 6.5%	
	₪318.00	ע"ח פיצויי פיטורים 6%	
	₪132.50	דמי מחלה 2.5%	2
	₪169.60	היטל השוואה 3.2%	
	₪47.70	הפרשות חקלאות 0.9%	
₪40.49	₪1,012.30		
		תוספות	
	₪247.00	דמי חופשה (14 יום)	
	₪177.00	חגים 10 ימים בשנה	
	₪29.00	משפחה	
	₪100.00	דמי כלכלה	
	₪100.00	מענק שנתי	3
	₪74.00	בגדי עבודה	
	₪220.00	דמי הבראה	
	₪35.00	ותק	
₪39.28	₪982.00		
₪1.16	₪29.00	ביטוח לאומי (0.49%)	4
		השלמת פיצויי פיטורים	
₪4.68	₪117.00	2.33%	5
₪50.00	₪1,250.00	נסיעות**	6
₪347.61	₪8,690.30	סה"כ עלות	
		הפרשות עובד מהברוטו	
	₪318.00	פנסיה 6%	
	₪42.00	מס ארגון 0.8%	
₪14.40	₪360.00		

- * הסכומים לותק הבראה וחופשה גדלים ככל שעולה הותק.
- * לא ביטוח חבות מעבידים וצד ג' (לרבות השתתפות עצמית).
- * לא בצ"מ כגון תשלום דמי פגיעה בעבודה, ימי אבל ושמחות המחייבים תשלום.
- * לא חישוב ימי עבודה מדווחים ביתר ע"פ דרישת מת"ש.
- * לא שי לחג וקרן השתלמות.
- ** לנ"ל יש להוסיף תקורות.
- ** ממוצע